

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ

ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦਰ, ਜੱਜ

ਜੰਗ ਸਿੰਘ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ

1960 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1962

ਪੈਪਸੂ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਐਕਟ (1955 ਦਾ XII I) ਐਸ. 8-ਏ- ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ- ਕੀ ਪ੍ਰੀ- ਐਂਪਸ਼ਨ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਮਕਾਨ- ਮਾਲਕ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਨੂੰ ਅਗਾਊਂ ਦਾਅਵੇ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੰਦਰਭ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਸਿਰਫ ਉਸ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਹੈ ਜੋ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ, ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਵੇਚੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਵੀ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਕਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਵਿਵਹਾਰਕ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਕਰੀ ਵਿੱਚ ਵੱਖ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਬੇਸ਼ੱਕ ਸੈਕਸ਼ਨ 8- ਏ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੈਪਸੂ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਭੂਮੀ ਐਕਟ, 1955, 1959 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰ. 3 ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ।

29 ਸਤੰਬਰ, 1961 ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਦੂਆ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਕੇਸ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਆਖਰਕਾਰ 13 ਅਗਸਤ, 1962 ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦਰ ਦੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸ਼੍ਰੀ ਡੀ.ਆਰ. ਧਮੇਜਾ, ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਸੰਗਰੂਰ, ਮਿਤੀ 7 ਅਕਤੂਬਰ, 1960 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ, ਸਬ- ਜੱਜ, III ਕਲਾਸ, ਸੰਗਰੂਰ, ਸੁਨਾਮ ਵਿਖੇ, ਮਿਤੀ 27 ਮਈ ਨੂੰ ਸੋਧਦੇ ਹੋਏ। 1960 (ਮੁਦਈ ਧਿਰ ਨੂੰ 1,500 ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਜ਼ਮੀਨ ਬਾਰੇ ਉਸ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਹੁਕਮ ਦੇਣਾ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। 1,500, 27 ਜੂਨ, 1960 ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ 'ਤੇ ਉਸਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਸਹਿਣ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ) ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵੇਚੀ ਗਈ ਸਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਫੈਸਲਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਰੁਪਏ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰਾਂ ਦਾ ਅੱਧਾ ਹਿੱਸਾ। 3,000 ਰੁਪਏ, 7 ਅਕਤੂਬਰ, 1960 ਤੋਂ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਖੁਦ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਡੀ.ਸੀ. ਗੁਪਤਾ, ਵਕੀਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ।

ਨਿਰਣਾ

ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦਰ ਜੇ- ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਤਿੰਨ ਅਪੀਲਾਂ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇਗਾ ਜੰਗ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਆਦਿ (1960 ਦਾ ਆਰ.ਐਸ.ਏ. ਨੰ. 1692), ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਬੇਗਾ (1960 ਦਾ ਆਰ.ਐਸ.ਏ. ਨੰ. 1722) ਅਤੇ ਚੰਦ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਆਦਿ (ਆਰ.ਐਸ.ਏ. ਨੰ. 970 ਅਤੇ ਹੋਰ 1961), ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੰਗ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ. ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਬੇਗਾ ਨੂੰ ਦੁਆ, ਜੇ. ਨੇ 29 ਸਤੰਬਰ, 1961 ਨੂੰ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਚੰਦ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੱਜ (ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਜੇ.) ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਕਿ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਕਾਨੂੰਨ

ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਜੰਗ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਬੇਗਾ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਤਿੰਨ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜਿਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਇਸ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਇਕੱਠੇ ਸੁਣਨ ਲਈ ਆਈਆਂ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਹਵਾਲੇ ਲਈ ਆਧਾਰ. ਵਿੱਚ 1959 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 3 ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪੈਪਸੂ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਭੂਮੀ ਐਕਟ, 1955 (1955 ਦਾ ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਨੰ. 13) ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕੁਝ ਵਿਕਰੀ ਗੈਰ- ਖਾਲੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਨਵੇਂ ਸੰਮਿਲਿਤ ਸੈਕਸ਼ਨ 8- ਏ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਹੈ:

"8- ਏ (1) ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੀਮਪਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1913 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੀ- ਐਂਪਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1913 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਗਾਊਂ, ਅਤੇ ਨੌਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਸ ਹੋਣ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਆਦਰ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਿੰਨ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਵਿੱਚ ਕਿ ਧਾਰਾ 8- ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਛੋਟ ਉਸ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੇਚੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਫ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 8- ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ- ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸੋਧ ਐਕਟ (1959 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰ. 3) ਦੁਆਰਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਲਾਭ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨੂੰ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ" ਨੂੰ ਮੁਨਾਸਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਿਰਫ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਨੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਇੱਕ ਇਰਾਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਇਨਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਮਾਲਕ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇਕੱਲਾ ਖਰੀਦਦਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਕਿਸੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਗਾਊਂ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਕਠੋਰਤਾ ਨੂੰ ਢਿੱਲ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਉਪਾਅ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਹਿਜਤਾ ਅਤੇ ਤਾਕਤ ਹੈ। ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਵਿਕਰੀ ਇੱਕ ਪੂਰਨ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਲੈਣ- ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੈਪਸੂ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਭੂਮੀ ਐਕਟ, 1955 ਦੀ ਧਾਰਾ 8- ਏ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਉਪਚਾਰਕ ਟੁਕੜਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ- ਮਾਲਕ ਤੋਂ ਸੰਭਾਵਿਤ ਪ੍ਰੀ- ਐਂਪਟਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਖਰੀਦਿਆ ਹੈ। . ਕਾਨੂੰਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਵੇਚੀ ਗਈ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਗਾਊਂ ਦਾਅਵਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਰਾਹਤ ਦੇ ਘੇਰੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਤਰਕਸੰਗਤ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਜੋ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਇਕੱਲੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਹਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਉਠਾਈ ਗਈ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਰਕਸੰਗਤ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜ਼ਮੀਨ ਜਿਸਦਾ ਹਿੱਸਾ ਕਿਸੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝੀ ਵਿਕਰੀ ਵਿੱਚ ਦੂਜਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਅਵਿਭਾਜਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਸਹਿ- ਵੈਂਡੀ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਵੱਖ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਧਾਰਾ 8- ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸਨੂੰ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੋ; ਪਰ ਜਦੋਂ ਵੀ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਸਿਧਾਂਤ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 8- ਏ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲਾਭ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਸਾਰੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ: ਤਿੰਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਲੇਗਾ ਜੋ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਵਾਂਝੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜ਼ਮੀਨ ਕੁਝ ਹੋਰਾਂ ਨਾਲ ਖਰੀਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਸਿੱਟਾ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 8- ਏ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਜਾਂ ਸੰਦਰਭ ਤੋਂ ਕੋਈ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸ਼ਬਦ 'ਤੇ ਇੱਕ ਤੰਗ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਕੇਸ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਲਾਹੌਰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੁਝ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਮਪਸ਼ਨ ਦਾ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਉਹ ਖੁਦ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜਦਾ ਹੈ। ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਘਟੀਆ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਖਰੀਦਦਾਰ ਹੈ, ਉਹ ਖਰੀਦ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਪੂਰਵ- ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੌਹਨਸਟੋਨ, ਜੇ.ਜੇ. ਅੱਛਰੂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਲਾਭੂ ਅਤੇ ਹੋਰ, (1), ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ (ਐਡੀਸਨ ਅਤੇ ਬੇਕੇਟ, ਜੇ. ਜੇ.) ਵਿੱਚ ਭਗਵਾਨਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (2) ਵਿੱਚ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮੁੱਖ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਪਰ ਭਗਵਾਨਾ ਦੇ ਕੇਸ (2) ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵੱਖ- ਵੱਖ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ.. ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਤੇ ਅਵਿਭਾਜਨਯੋਗ ਸੀ, ਵਿਕਰੀ- ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਸਿਰਫ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਾ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੇ ਪ੍ਰੀ- ਐਂਪਟਰ ਨਾਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਬਿਹਤਰ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅਜਨਬੀਆਂ ਨੂੰ ਖਰੀਦ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਸੀ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਅੱਛਰੂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਲਾਭੂ ਅਤੇ ਹੋਰ (1) ਅਤੇ ਭਗਵਾਨ ਬਨਾਮ ਸ਼ਾਦੀ (2) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਇੱਕ ਅਨੁਕੂਲ ਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਪੂਰਵ- ਅਨੁਸਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। - ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵੇਦਾਰ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਸਮੇਤ ਵਿਰੋਧੀ ਪ੍ਰੀ- ਐਂਪਟਰਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠੇ। ਇੱਕ ਪ੍ਰੀ- ਐਂਪਟਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਟਰ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਓਵਰਰੀਚ ਕਰਨ ਦੀ ਉਸਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਫਰਤ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਪੂਰਵ- ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਖਤ ਵਿਧਾਨਿਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਵੀ ਛੋਟ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦੀ ਹੈ, ਦਾ ਮਤਲਬ ਕੱਢਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਦਾਰਤਾ ਨਾਲ. ਇਹ ਕਿ ਸਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇੱਕ ਪਾਰਸਲ ਇੱਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਹਾਲਾਤ ਸਿਰਫ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦਾ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲਾ, ਆਰ.ਐਸ.ਏ. 1961 ਦਾ ਨੰਬਰ 904 (14 ਮਾਰਚ, 1962 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ) ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਅਜਿਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ "ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਗੈਰ- ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਹੈ। ਸਤਿਕਾਰ, ਸਾਨੂੰ ਸਮੱਸਿਆ ਲਈ ਇਸ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ

ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ। ਸਾਦੇ ਅਤੇ ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖਰੀਦ ਨੂੰ ਅਗਾਊਂ ਦਾਅਵੇ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੰਦਰਭ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਕਰੀ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਹੈ ਜੋ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ, ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵੇਚੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਵਿਕਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਮਾਲਕ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਸਾਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹਨ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਹੋਰਾਂ ਨਾਲ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦਣ ਵਾਲੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੈ। ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖੋ- ਵੱਖਰੇ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਕਰੀ ਵਿੱਚ ਵੱਖ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਬੇਸ਼ਕ ਕਲੇਮ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8- ਏ ਦਾ ਲਾਭ।

ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਤਿੰਨ ਅਪੀਲਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਾਂਗੇ। ਜੰਗ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ (1960 ਦਾ ਆਰ.ਐਸ.ਏ. ਨੰ: 1692) ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਨੇ 22 ਵੱਡੀਆਂ ਕਿੱਲਿਆਂ ਅਤੇ 11 ਬਿਸਵੇ ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅੱਧੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਕਰਕੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕੀਤਾ ਜੋ ਕਿ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਜੰਗ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਹਰਨਾਮ ਕੌਰ ਨੂੰ 6,000। ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦਾ ਭਰਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰੀ- ਐਂਪਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਚਤਮ ਅਧਿਕਾਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਾਇਆ ਕਿ 10 ਵਿੱਘੇ ਅਤੇ 15 ਬਿਸਵੇ ਦੇ ਕੁਝ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ ਜੰਗ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਆਏ ਜੋ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸੀ। ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਬਜ਼ਾਰ ਕੀਮਤ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੈ। 3,000 ਇਹਨਾਂ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਤੇ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ 11 ਵਿੱਘੇ ਅਤੇ 16 ਬਿਸਵੇ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅੱਧੀ ਜ਼ਮੀਨ ਰੁਪਏ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। 1,500, ਬਾਕੀ ਅੱਧਾ ਗੈਰ- ਖਾਲੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਜੰਗ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਇਆ ਸੀ। ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਜੰਗ ਸਿੰਘ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਉਹ ਸੈਕਸ਼ਨ 8- ਏ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸਹਿ- ਵੰਡੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜੰਗ ਸਿੰਘ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜੰਗ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਸਮਰਥ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਹਰਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਸਹਾਇਕ ਸੋਧ ਹੈ ਜੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਜੰਗ ਸਿੰਘ ਦਾ ਤਕਰੀਬਨ ਅੱਧਾ ਰਕਬਾ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰਮਾਨ ਸਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅੱਧੇ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਅੱਧਾ ਹਿੱਸਾ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਬਾਕੀ ਅੱਧਾ ਮੁਦਈ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸੀ। ਇਹ ਨੁਕਤਾ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸੋਧਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅੱਧੇ ਹਿੱਸੇ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਰਹੇਗਾ।

ਵਿੱਚ ਆਰ.ਐਸ.ਏ. ਨੰਬਰ 1722 ਆਫ਼ 1960 (ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਬੇਗਾ), ਪਿੰਡ ਬੁਸ਼ਹਿਰਾ ਵਿੱਚ ਛੇ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰਾਂ ਵਾਲੀ 46 ਵਿੱਘੇ ਅਤੇ 16 ਬਿਸਵੇ ਜ਼ਮੀਨ, ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪੰਜ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ 23 ਜੂਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। , 1958, ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਲਈ. 3,000 ਉੱਤਰਦਾਤਾ, ਬੇਗਾ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੇ ਜਮਾਂਦਰੂ ਵਜੋਂ ਸੈੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੀ- ਐਂਪਸ਼ਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸੂਟ ਲਿਆਇਆ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਫਰਿਆਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸੀ ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਸੀ! ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਵੇਚੀ ਗਈ ਸੀ। 3,000 ਅਤੇ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਟਰਾਇਲ ਜੱਜ ਨੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ,

ਪਰ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਕੋਲ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਉੱਚਤਮ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਸਿਖਿਆ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੰਜ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਛੇਵੇਂ ਨੰਬਰ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿ 9 ਵਿੱਘੇ ਅਤੇ 7 ਬਿਸਵੇ ਸੀ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦਾ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਦਾ ਉੱਚਤਮ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ, ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਪ੍ਰੀ- ਐਂਪਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦਾ ਖੇਤਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਸੇਲ- ਡੀਡ, ਐਗਜ਼ੀਬਿਟ ਡੀ.ਏ. ਵਿਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੰਜ ਭਰਾਵਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ 46 ਵਿੱਘੇ ਅਤੇ 16 ਬਿਸਵੇ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਹਰੇਕ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਰਾਬਰ ਸੀ। ਇਕੱਲਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਗਾਊਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ 46 ਵਿੱਘੇ ਅਤੇ 16 ਬਿਸਵੇ ਦਾ ਛੇਵਾਂ ਹਿੱਸਾ (ਭਾਵ 7 ਵਿੱਘੇ ਅਤੇ 16 ਬਿਸਵੇ) ਨੂੰ ਅਗਾਊਂ ਫਰਮਾਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਖਰੀਦ ਦੀ ਰਕਮ ਘਟਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਨੁਪਾਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਚੰਦ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, (1961 ਦਾ ਆਰ.ਐਸ.ਏ. ਨੰ. 970), ਸ. ਪਰਸੀਨ ਕੌਰ ਨੇ 25 ਮਈ, 1959 ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਡ ਰਾਹੀਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ। ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 20,000 ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਭਰਾ, ਜੋ ਕਿ ਪਰਸੀਨ ਕੌਰ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਹਨ, ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸੂਟ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ, ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ, ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸੀ, ਵਿਕਰੀ ਇੱਕ ਅਟੁੱਟ ਲੈਣ- ਦੇਣ ਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 8- ਏ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਚੰਦ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਇਸ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਸਫਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਚੰਦ ਸਿੰਘ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਆਤਮਾ ਰਾਮ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਜੋਂ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਆਤਮਾ ਰਾਮ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੰਦ ਸਿੰਘ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਸੁਣਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਦਿਰਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਰ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਲਾਗਤ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇਵਾਂਗੇ।

ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਜੇ.- ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

(1) 48 ਪੀ.ਆਰ. 1907.

(2) ਏ.ਆਈ.ਆਰ.- 1934 ਲਾਹ. 878

ਦਿਨੇਸ਼

ਡਿਸਕਲੇਮਰ : ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ । ਨਿਆ ਨਿਰਨਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਵਾਜਾ ਲਈ ਉਹਨਾ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਵਹਾਰਕ ਤੱਤ ਲਈ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਸਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।